

کتابخانه‌ی کودکان مونترال

روزی روزگاری ...

کتابخانه‌ی کودکان مونترال، مؤسسه‌ای غیرانتفاعیست که با هدف آشنا ساختن کودکان با دنیای کتاب، بیش از ۹۰ سال پیش فعالیت رایگان خود را آغاز نموده است.

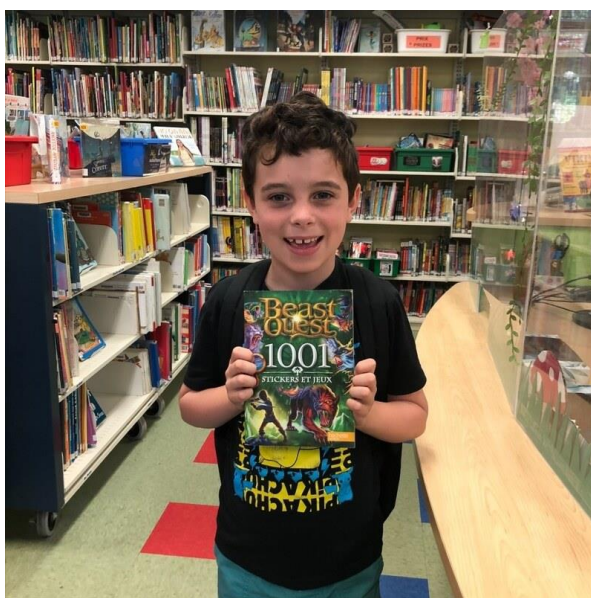
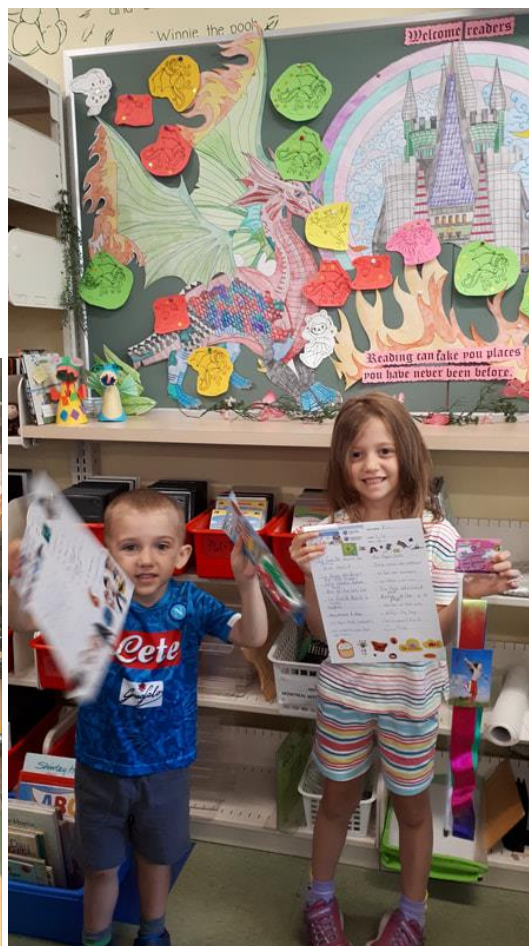
کتابخانه‌ی کودکان، اولین کتابخانه‌ی رایگان کودکان برای کودکان انگلیسی و فرانسوی زبان در مونترال بوده است. مؤسس کتابخانه، الیزابت مورای، معتقد بود که هر کودکی باید این فرصت را پیدا کند که با کتاب بزرگ شود.

او وقتی متوجه شد که کتابدارِ مؤسسه‌ی فریزر بخشی را برای کتابخوانی کودکان اختصاص داده است، اما بودجه‌ی لازم برای خرید کتاب را ندارد، با شورای محلی (بعداً شورای زنان مونترال) تماس گرفت. آن‌ها کمیته‌ای را برای بررسی امکان تأسیس یک کتابخانه‌ی کودکان تشکیل دادند. کمیته ۳۰۰۰ دلار در یک کمپین جمع‌آوری سرمایه به دست آورد و در اکتبر ۱۹۲۹ اتاقی در مؤسسه‌ی فریزر برای همه دختران و پسران بین سنین سه تا شانزده سال باز شد. در اولین ماه فعالیت این کتابخانه، تعداد اعضای کتابخانه به ۲۰۸ کودک رسید. هیأتی از سوی شورا هر ماه از کتابخانه بازدید می‌کردند تا بر پیشرفت آن نظارت کنند. در مدت کوتاهی شاخه‌های جدیدی در پاسخ به نیازها افتتاح شد.

کتابخانه‌ی کودکان مونترال، وظیفه‌ی اصلی خود را علاقه‌مند کردن کودکان به کتاب و ارائه‌ی خدمات به آنان و خانواده‌های محروم می‌داند. کودکان بسیاری از فرهنگ‌های مختلف از شعبات چند زبانی این مؤسسه استفاده می‌کنند و کتابداران به دیدن کودکان و نوجوانان بیمار و ناتوان می‌روند.

فعالیت‌های کتابخانه

شاخه‌های مختلف کتابخانه فعالیت‌های متنوع و متعددی دارند. معمولاً انواعی از فعالیت‌های خواندن، بازی‌ها، مهمانی‌ها، آزمایش‌های علمی یا رویدادهای هنری در شعبات مختلف انجام می‌شود. برخی از این فعالیت‌ها از این قرارند:

قصه‌گویی هفتگی در کتابخانه

در بعضی از شعبه‌های این کتابخانه برنامه‌ی قصه‌گویی هفتگی برای کودکان برگزار می‌شود. برنامه‌ی قصه‌گویی شامل خواندن اشعار و قصه‌های آهنگین برای کودکان نیز می‌باشد. والدین، کودکان و مربیان در کنار یکدیگر، به اجرای این برنامه می‌پردازند.

قصه‌گویی در مهدکودک‌های محله

مهدکودک‌هایی که در نزدیکی شعبه‌های این کتابخانه قرار دارند، با تعیین وقت قبلی از برنامه‌های قصه‌گویی این کتابخانه استفاده می‌کنند. گاهی هم کتابداران به مهدها می‌روند. قصه‌گویی به دو زبان انگلیسی و فرانسه انجام می‌شود. استفاده از انواع عروسک‌ها در این برنامه متداول است.

باشگاه شطرنج

اعضای باشگاه شطرنج در روزهای خاصی دور همدیگر جمع می‌شوند و زیر نظر کارشناس مربوطه به بازی و تمرین می‌پردازند. نقش کارشناس توضیح دادن بازی و پیشنهاد استراتژی‌های مختلف است، اما بیشتر به بچه‌ها اجازه می‌دهند که با بازی کردن، بازی را یاد بگیرند. هر چند وقت یک‌بار باشگاه یک مسابقه‌ی دوستانه برای بچه‌ها ترتیب می‌دهد. این برنامه برای گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال است.

باشگاه علوم

دانش‌آموزان با استفاده از کتاب‌های کتابخانه و زیر نظر کارشناس به انجام آزمایش‌های علوم می‌پردازند. بدین ترتیب آن‌ها علوم را در عمل می‌آموزند و در کنار آن خلاقیت را نیز تجربه می‌کنند.

باشگاه کاردستی

کارشناس کاردستی به صورت هفتگی یک کاردستی را به بچه‌های باشگاه آموزش می‌دهد. کارشناس حین کار بچه‌ها را مشاهده می‌کند و به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند تا پروژه‌ی خود را تکمیل کنند.

کمک به انجام دادن تکالیف

کتابداران در انجام دادن تکالیف مدرسه به اعضای خود کمک می‌کنند.

ملاقات با نویسندگان و تصویرگران و مشاهیر

کودکان و والدین آنان می‌توانند در کتابخانه با نویسندگان، تصویرگران و مشاهیر ملاقات کنند و از تجربیات آنان بهره بگیرند.

برنامه‌ی مادر غازه

این برنامه به طور خاص برای ایجاد تعامل بین والدین و کودکان، فراگیری زبان، و اجتماعی‌شدن سازماندهی شده است. جلسات هفتگی در یک محیط اجتماعی برگزار می‌شود. در این جلسات، کارشناسان به قصه‌گویی می‌پردازند. قصه‌ها معمولاً با آهنگ‌ها، شعرخوانی‌های تعاملی، بازی و حرکت تلفیق شده است. هدف از این برنامه کمک به والدین در بهبود مهارت‌های فرزندپروری و در عین حال توسعه‌ی مهارت‌های زبانی و مهارت‌های پیش از سوادآموزی در خردسالان است. برخلاف برنامه‌های قصه‌گویی، این برنامه مستلزم تعهد برای شرکت در ۱۰ جلسه‌ی هفتگی می‌باشد. والدین مطالب تئوری و عملی در زمینه‌ی اصول اولیه‌ی رشد کودکی و تعامل والدین و کودک دریافت می‌کنند. همچنین از طریق مشاهده و تعامل یاد می‌گیرند که چگونه با فرزندان خود ارتباط برقرار کنند و آن‌ها را سرگرم نمایند. کودکان نیز به آرامی با مهارت‌هایی آشنا می‌شوند که آن‌ها را برای ورود به مدرسه آماده می‌کند.

خانواده‌ی بزرگ‌تر

این برنامه‌ی بین‌نسلی متشکل از یک کارشناس و گروهی از والدین به همراه فرزندان خردسال آن‌هاست که به طور منظم برای یک فعالیت مشترک به مراکز سالمندان می‌روند. هر جلسه توسط یک کارشناس هدایت می‌شود و شامل شعرخوانی، حرکت نور، خواندن کتاب داستان، قصه‌گویی شفاهی و بازدید از یک عروسک مخصوص است که به همه‌ی کسانی که در برنامه شرکت کرده‌اند، خوش‌آمد می‌گوید و خداحافظی می‌کند. خانواده‌های شرکت‌کننده در پایان فعالیت زمانی را برای دیدار کوتاه با سالمندان اختصاص می‌دهند. این برنامه به نیاز خانواده‌های جوان برای ایجاد و حفظ ارتباطات اجتماعی با سالمندان در جامعه

پاسخ می‌دهد. سالمندان در این برنامه‌ها نه تنها برخی از خاطرات و تجربیات زندگی خود را به اشتراک می‌گذارند، بلکه شاهد نقاط عطف رشد کودکان، درگیر در برنامه هستند. فضای خانوادگی این برنامه تجربه‌ی روابط خویشاوندی را بین شرکت‌کنندگان به وجود می‌آورد.

خدمات برای کودکان دارای نیازهای خاص

این خدمات برای کودکانی که قادر نیستند به کتابخانه مراجعه کنند، بی‌نظیر است. کتابداران این مؤسسه به دیدن کودکانی که به دلیل شرایط خاص ناتوانی، بیماری، یا فاصله‌ی جغرافیایی زیاد، امکان حضور در کتابخانه را ندارند، می‌روند و به ارائه‌ی برنامه‌های قصه‌گویی، شعرخوانی و نمایش‌های عروسکی می‌پردازند. بعضی از این مکان‌ها عبارتند از: انجمن نابینایان مونترال، مدرسه‌ی ناشنوایان مونترال و بیمارستان کودکان مونترال. برنامه‌ها به دو زبان انگلیسی و فرانسوی برای کودکانی که طول درمان را سپری می‌کنند، اجرا می‌شوند. همچنین کتابداران همکاری نزدیکی با کارکنان بخش روان‌پزشکی دارند. به عنوان مثال در مرکز «رافائل» که خاص کودکانی است که از نظر یادگیری یا احساسی مشکلات ویژه‌ای دارند، با قصه‌گویی و داستان‌سرایی آنان را به مطالعه و خواندن علاقه‌مند می‌کنند.

منابع:

کتابخانه‌ی کودکان مونترال، مریم نورماتکی، کتاب ماه کودک و نوجوان، اسفند ۸۴، فروردین و اردیبهشت ۸۵.

<https://www.mcl-bjm.ca/en/la-biblio>

[/http://www.mwcl.ca](http://www.mwcl.ca)

<http://www.mcl-bjm.ca/en>